

Opinions of Anatolian Teacher Training High School Students About Teaching Practicum Activities Course

Muharrem ÇİVİCİOĞLU¹, Ali ARSLAN²

Received: 11 June 2014, Accepted: 24 June 2013

ABSTRACT

The aim of the study is to examine opinions of anatolian teacher training high school students about teaching practicum activities course and its effect on opinions of students towards teaching profession. The design of study was phenomenology which one of qualitative research designs. The study was conducted in 2012-13 educational year. Participants are 7 students who were selected from seniors with purposive sampling method. The data of study was gathered with focus group interview. Totally 11 questions were asked to students and their responses were coded by researchers. Reliability of intercoders were found as a 0.82. Reached themes are "opinions of students about teaching profession before teaching practicum activities course", "opinions of the students about course process", "effects of course on students" and proposals of the students".

Keywords: Anatolian teacher training high school, teaching practicum activities course, teaching profession.

EXTENDED ABSTRACT

Teachers are implementer of curriculum. So, teachers must be qualified in their profession. The students of anatolian teacher training high school are more eager to being teacher. Because these schools are the most important teacher candidate source of educational faculty. Students learn courses with respect to general culture, interest and educational sciences. One of these courses areteaching practicum activities course which directs students and reinforces their knowledge and skills interested in teaching profession. The studies which are relevant to anatolian teacher training high school in literature were attitude of students towards teaching profession. Only a study was conducted on students views about teaching practicum activities course. The purpose of the study is to examine opinions of anatolian teacher training high school students about teaching practicum activities course and its effect on opinions of students towards teaching profession. When students' opinions about this course wasidentified, necessary adjustments can be made in curriculum of school.

The design of study was phenomenology which one of qualitative research designs. The study was conducted in 2012-13 educational year. Participants who are 7 students (4 females and 3 males) were selected from seniors with purposive sampling method. Because participants were in different branches and they observed this course in different schools. The data of study was gathered with focus group interview. Totally 11 questions were asked to students and their responses were registered with type. Later, the student replies were written to drafts and coded by researchers. Reliability of intercoders were found as a 0.82.

The first theme of the study is opinions of students about teaching profession before teaching practicum activities course. The codes of this theme were offish to teaching profession, interest to teaching profession, difficulty of assignment, profits of teaching progression and, lack of information about teaching profession. Second theme is opinions of the students about course process. The codes of this theme was necessity of uniforms, overage of interns, shortage of time, applying their knowledge, observing teacher, tidy of activities, reciprocal interaction students in the school and, active participation, entertaining activities, using various materials and crowded classrooms. Third theme is effects of course on students. The codes of this theme are increase in interest and preference towards teaching profession, positive effect of teacher and application, effective communication, and perseverance in teaching profession. Last theme is proposals. The codes of this theme are to extend the time and more active participation of students.

¹ Teacher, IMKB Anatolian Teacher High School, Zonguldak, pedagog_67@hotmail.com

² Assoc.Prof.Dr., Bulent Ecevit University, Eregli Faculty of Education, arslan54tr@yahoo.com

A few student stated that they were unwilling to teaching profession because of difficulty of assignment as a teacher and they had lack about teaching profession before teaching practicum activities course. The students at the same time stated that classrooms were crowded and there was a lot of interns in these classrooms. Intern students were passive. The activities in the process were entertaining and interns were communicate with students in the classroom. At the end of process, they said that they recognize teaching profession and their interests increased. The teachers in the classroom were good models for interns. The interns proposed based on their experiences that the time of this course must be lasted, the number of interns in the classrooms must be reduced and, interns must be more active in the process.

Anadolu Öğretmen Lisesi Öğrencilerinin Uygulama İzleme Etkinliklerine İlişkin Görüşleri

Muharrem ÇİVİCİOĞLU¹, Ali ARSLAN²

Başvuru Tarihi: 11 Haziran 2013, **Kabul Tarihi:** 24 Haziran 2013

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, anadolu öğretmen lisesinde öğrenim gören öğrencilerin katıldıkları uygulamaları izleme etkinliğine ve bu etkinliğin öğrencilerin öğretmenlik mesleği hakkındaki görüşlerine etkisini ortaya çıkarmaktır. Araştırmada nitel desenlerinden olan olgubilim deseni kullanılmıştır. Çalışma 2012-2013 öğretim yılı bahar döneminde Zonguldak İMKB anadolu öğretmen lisesinde öğrenim gören 11. sınıf öğrencileri ile yürütülmüştür. Araştırmanın verilerin toplanmasında odak grup görüşmesi yapılmıştır. Veriler içerik analizi ile çözümlenmiştir. Verilerin analizinde “etkinlik öncesi mesleğe bakış”, “etkinlik esnasında geçirilen yaşantılar”, “uygulamaların etkisi” ve “uygulama hakkında öneriler” temalarına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: İşbirlikçi Öğrenme, Kavramsal Değişim, Meta Analiz

1. Giriş

Toplum bireylerinin istedik özellikleri kazanmalarında eğitim programlarının nitelikli olmalarının yanında, bu programların uygulayıcısı olan öğretmenlerin de iyi yetişmiş olması önemli bir yere sahiptir. Nitelikli öğretmenler yetiştirebilmek amacıyla ülkemizde farklı zamanlarda öğretmen yetiştirme politikaları geliştirilmiştir. Aşağıda cumhuriyet döneminde yürütülen öğretmen yetiştirme politikaları hakkında kısaca bilgiler sunulmuştur.

Cumhuriyet döneminin ilk yıllarında öğretmen yetiştirme politikasının özünü kırsal kesimde yaşayan halk ile kentli halk arasındaki okur-yazarlık farkının azaltabilmek oluşturmaktadır. Bu yüzden kırsal kesimin eğitimini kentliler düzeyine yaklaştırabilmek amacıyla 1936 yılında “köy eğitmeni” projesi başlatılmıştır. Böylece kırsal kesim ile kentli arasındaki bozuk dengenin kurulmasının yanında, kırsal kesimde yaşayanlara da pratik bilgileri kazandırabilecek niteliklere sahip öğretmenlerin yetiştirilmesi amaçlanmıştır. Bu türlü bir uygulama eğitim tarihimizde önemli bir yere sahip olan köy enstitülerine de geçişi kolaylaştırmıştır (Çetin ve Gülseren, 2003). 17 Nisan 1940 tarihli ve 3803 sayılı kanun ile kurulan “köy enstitülerinde” sağlıklı ve yetenekli köy çocukları alınarak onların yine köy öğretmeni olarak yetiştirilmesi yoluna gidilmiştir (Oğuzkan, 1990). Köy enstitüleri kırsal kesime öğretmen yetiştirdiği için bu çevreyi bilen ve bu çevreye uyum sorunu yaşamayacakları düşünülen köy çocuklarının öğretmen adayı olarak alınması anlaşılabilir bir durumdur.

İki farklı kesim için farklı öğretmen yetiştirme anlayışı öğretmen yetiştiren kurumların “ilk öğretmen okulu” olarak birleştirilmesi neticesinde ortadan kalmıştır. İlk öğretmen okulları eğitim enstitülerinin kapatılması neticesinde ortaya çıkan kurumları olmasına rağmen amaç ve eğitim verme şekli bakımından eğitim enstitülerine oldukça benzemektedirler. Öğrenciler üretime doğrudan katılmamakla beraber yaz kurslarında bölgenin özelliklerine uygun faaliyetler içerisinde yer alırlardı (Eşme, 2003).

1739 sayılı milli eğitim temel kanununun 43. maddesi ile öğretmenlik özel bir ihtisas mesleği olarak görülmüş ve öğretmen adaylarının yetiştirilebilmesi için en az yükseköğrenim görmesi zorunluluğu getirilmiştir (http://mevzuat.meb.gov.tr/html/temkanun_1/temelkanun_1.html). İlk öğretmen okulları yükseköğrenim düzeyinde bir eğitim vermediği için onun yerine “eğitim enstitüleri” kurulmuştur (Akyüz, 2009). Daha sonra bu enstitüler eğitim fakültelerine dönüştürülerek üniversitelere bağlanmıştır (Çetin ve Gülseren, 2003). Yüksek Öğretim Kurumu ile Millî Eğitim Bakanlığı arasında varılan anlaşmayla öğretmen yetiştiren kurumlara öğrenci seçmede asıl kaynak olmak ve öğretmen liselerini iyileştirmek amacıyla 1989-1990 öğretim yılından itibaren Anadolu Öğretmen Lisesi uygulamasına geçilmiştir (MEB, 1992). Eğitim fakültelerine öğrenci hazırlamak amacıyla kurulan Anadolu Öğretmen Liseleri, Köy Enstitüleri ve İlköğretmen Okullarının devamı olan öğretmen liselerinin binalarında öğretime başlanmıştır (MEB, 1992).

¹ Öğretmen, İMKB Anadolu Öğretmen Lisesi, Zonguldak, pedagog_67@hotmail.com

² Doç. Dr., Bülent Ecevit Üniversitesi, Ereğli Eğitim Fakültesi, arslan54tr@yahoo.com

Anadolu Öğretmen Liselerinde genel kültür- genel yetenek derslerinin yanında öğretmenlik meslek bilgisi dersleri ve ilgi alanlarına göre kendilerini geliştirebilecekleri dersler okutulmaktadır (MEB, 2014). Ayrıca öğrencileri öğretmenlik mesleğine yönlendirmek, öğretmenlik mesleğine ilişkin edindikleri bilgi ve becerileri gerçek ortamında pekiştirebilmek amacıyla uygulamaları izleme etkinliği dersi yer almaktadır. Bu etkinlikler nisan veya mayıs ayı içerisinde tespit edilen 5 işgününü kapsamaktadır (MEB, 2007).

Literatür tarandığında, Türkiye’de Anadolu öğretmen liseleri üzerine yapılan bilimsel çalışmaların sayısının oldukça az olduğu görülmektedir. Yapılan çalışmalar ise genellikle öğrencilerin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını ortaya çıkarmaya dönük olarak yapılmıştır (Şahin, 1992; Çeliköz ve Çetin, 2004; Gerek, 2006; Güleçen, Cüro ve Semerci, 2008; Duran, 2009; Şahin, 2010). Anadolu öğretmen lisesi öğrencilerinin uygulamaları izleme etkinliklerine ilişkin görüşlerini ortaya çıkarmaya dönük yalnızca Gömleksiz ve Cüro (2012) tarafından çalışma yapılmıştır. Bu çalışmada Anadolu öğretmen lisesinde okuyan öğrencilerin uygulama izleme etkinliklerine ve bu etkinliklerin kendilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarına etkisine ilişkin görüşlerini ortaya çıkarmak amaçlanmaktadır.

2. Yöntem

2.1. Model

Bu çalışmada, nitel araştırma desenlerinden olgu bilim deseni kullanılmıştır. Olgu bilim deseni farkında olduğumuz ancak derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olmadığımız olguları açıklayabilmek amacıyla kullanılmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2006).

2.2. Çalışma Grubu

Çalışma Zonguldak İMKB Anadolu Öğretmen Lisesi 11. sınıfında öğrenim gören 7 öğrenciyle yürütülmüştür. Çalışmaya katılan öğrencilerin 4’ü kız, 3’ü erkektir. Katılımcılar amaçlı örnekleme yoluyla belirlenmiştir. Öğrenciler farklı okullarda uygulama yapmalarına göre ve farklı alanlarda eğitim görmelerine göre seçilmiştir.

2.3. Veri Toplama Aracı ve Verilerin Analizi

2.3.1. Görüşme

Görüşme, Anadolu Öğretmen Lisesi öğrencilerinin katıldığı uygulamaları izleme etkinliğinin öğrencilerin öğretmenlik mesleğine karşı görüşlerine etkisini ortaya çıkarabilmek amacıyla yapılmıştır. Görüşmede öğrencilere toplam 11 soru sorulmuş ve öğrencilerin ifadeleri kayıt cihazı ile kaydedilmiştir. Daha sonra kayıtlar dinlenerek yazılı doküman haline getirilmiştir. Doküman haline getirilen kayıtlar incelenerek kodlanmıştır. Kodlardan aynı özellikle ilgili olanlar bir araya getirilmiş ve temalar oluşturulmuştur. Elde edilen verilerin güvenilirliğini belirleyebilmek amacıyla önce birinci araştırmacı tarafından kodlanmıştır. Daha sonra bu kodları ikinci araştırmacı incelemiş ve görüş birliği içerisinde olduğu kodları belirlemiştir. Güvenirlik katsayısı da buna dayalı olarak Miles ve Huberman (1994) tarafından önerilen “görüş birliği/görüş birliği + görüş ayrılığı” formülüne göre hesaplanmıştır. Kodlayıcılar arasındaki uyum 0.82 olarak belirlenmiştir.

3. Bulgular

Öğrencilerin uygulamaları izleme etkinliğinin uygulanışına ve bu etkinliklerin öğrencilerin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarına etkisine ilişkin görüşleri aşağıda sunulmuştur.

Tablo 1

Öğrencilerin Uygulamaları İzleme Etkinliğine Katılmadan Önce Öğretmenlik Mesleği İle İlgili Görüşlerinin Kod Ve Tanımları

Tema	Kod	Tanım
Etkinlik Öncesi Mesleğe Bakış	Mesleğe Uzaklık	İleride öğretmenlik mesleğini yapacağı meslekleri arasında görmeme
	Mesleğe İlgisi	Öğretmenlik mesleğine karşı istekli olmak ve kendine yakın hissetmek.
	Atama Sıkıntısı	Öğretmenlik bölümünü bitirdikten sonra göreve başlamada yaşanan zorluklar. KPSS'den yüksek puan almak gibi.
	Mesleğin Getirisi	Öğretmenlik mesleğinin maddi ve manevi kazancı
	Bilgi Eksikliği	Öğretmenlik mesleği ile ilgili yeterli bilgiye sahip olamamak.

Araştırmaya katılan öğrencilerin uygulamaları izleme etkinliğine katılmadan önceki mesleği seçme düşünceleri sorulduğunda öğrencilerin çok az kısmının mesleğe ilgi duyduğu görülmüştür. Mesleğe uzak olan öğrenciler atanma sıkıntısı, mesleğin getirisi ve bilgi eksikliği sebeplerini öne sürmüşlerdir. Bununla ilgili mesleğe uzak olan öğrencilerden;

İ4: "Tercihen ilk tercihim tabi ki öğretmenlik değildi. Buraya geldiğimde de kafamda öğretmenlik bir kısımda vardı. Ama daha sonra öğretmenlik mesleğinden açıkçası biraz soğumuştum. Ama uygulama izleme etkinliklerinden önce biraz soğukluk vardı, tercihlerim arasında bile yoktu." açıklamasını yapmıştır.

YineS4: "Anadolu öğretmen lisesinde okuyoruz ama biraz daha öğretmenlik mesleğine biraz daha soğuktuk, daha zor geliyordu. Hedefimizde bir öğretmenlik mesleği yoktu. Bize soğuk bir meslekti. Daha önceden biraz uzak duruyordum mesafeliydim" şeklinde açıklamıştır.

Başından itibaren mesleğe ilgi duyduğunu söyleyen öğrencilerde bir tanesi bilgi eksikliğini de yaşadığını beyan etmiştir. Bir öğrenci okuduğu alanından dolayı meslekle ilgilendiğini söylemiştir. Mesleğe ilgi duyan iki öğrenciden biri olan;

B4: "Ben öğretmen olmak isteyen biriyim zaten. Ve bu etkinliğe katılmadan öncede çok istiyordum. Katıldıktan sonra daha isteğim arttı." açıklamasını yapmıştır. Mesleğe ilgi duyan ama bilgi eksikliği olduğunu K4: "Ben okuduğum bölümden dolayı da zaten İngilizce okuyorum. Ve öğretmenliği istiyordum ama hakaten pek hani bilgim yoktu. Kendi öğretmenlerimden gördüğüm kadarıyla hani bilgim vardı ama yine bir ilgim vardı öğretmenliğe karşı" şeklinde açıklamıştır.

Öğretmenlik bölümünü bitirdikten sonra KPSS'den yüksek puan alma ve öğretmen alımlarında yaşanan sorunlardan dolayı göreve başlamada güçlük çekeceğini bahseden öğrenciler olmuştur. Atanma sıkıntısını sorun olarak düşünen iki öğrenciden duygularını şöyle ifade etmiştir.

BU4: "Öğretmenlik istiyordum 9.sınıftayken ama hani şey şu atama olayları bende çok sıkıntı yaptı. Öğretmenler atanmıyordu hani hep sıkıntılı bir durumdu. Kpss çok engeldi." açıklamasını yapmıştır.

Ç4 ise: "Ben ilk baş açıkçası bu etkinliklere katılmadan önceden öğretmenlerin atanma problemi yüzünden pek sıcak bakmıyordum." şeklinde ifade etmiştir.

Öğretmenliğin maddi ve manevi kazancının istenilen düzeyde olmadığını düşünen öğrencilerde olmuştur. Mesleğin getirisini ön plana çıkaran öğrencilerden düşüncelerini şöyle ifade etmişler.

M4:"Katılmadan önce daha somut dayanaklara tutunarak düşünüyordum. Mesela atıyorum ücretler olsun öğretmen maaşları ile ilgili veya ee toplumdaki yeri diyelim tutumu diyelim." şeklinde açıklamıştır.

Etkinlik öncesinde açıklamalara bakıldığında katılımcı öğrencilere öğretmenlik mesleği çok cazip bir meslek gelmediği görülmektedir. Katılımcı öğrenciler anadolu öğretmen lisesinde okudukları halde, üniversiteye giriş sınavında öğretmenlik alanı tercih ettiklerinde ek puan alacakları halde öğretmenlik mesleğine karşı genelinin yakın olmadıkları anlaşılmaktadır.

Öğrencilerin etkinliğin işleyişine ilişkin görüşleri ise şu şekilde kodlanmıştır.

Tablo 2
Etkinliğin İşleyişi İle İlgili Düşüncelerin Kod ve Tanımları

Tema	Kod	Tanım
Etkinliğin İşleyişi İle İlgili Düşünceler	Katılımcı Fazlalığı	Etkinliğe gidilen okullarda katılımcıların sınıflara gereğinden fazla kişi ile girilmesi
	Sürenin Yetersizliği	Etkinlik süresinin az olması
	Modeli Gözleme	Etkinlik okulundaki öğretmenleri sınıflarda izleme
	Etkinliğin düzeni	Yapılan etkinlikte programa uyma
	Öğrencilerle İletişim	Etkinlik okulundaki öğrencilerle kolayca kaynaşma
	Eğlenceli	Öğrencilerin dersleri sevmelerini sağlayan aktiviteler içermesi
	Sınıfın Kalabalıklığı	Etkinlik okulundaki sınıflarda öğrenci sayılarının fazla olması
	Materyal Kullanma	Eğitimin daha kalıcı ve etkili olması için araç gereç kullanılması
	Aktif Katılım	Etkinlik okulunda öğrencilere görev ve sorumluluk verme

Katılımcı öğrenciler uygulamaları izleme etkinliğinin işleyişi ile ilgili görüşlerini beyan ederken ilk değindikleri konu etkinliğin süresi olmuştur. Katılımcıların hepsinin etkinlik süresinin yetersiz olduklarını dile getirmektedir.

B5: “İşleyiş güzel fakat süresi kısa geldi bize.” şeklinde, BU5: “Şey aslında güzeldi de süre açısından çok sıkıntılıydı.” ifadeleriyle, İ5: “Uygulama ve izleme etkinlikleri diyoruz bence iki hafta ya da daha uzun tutulabilir” sözleriyle, S5: “Aslında ilkten bu etkinliğe katılmadan önce önyargılı davrandım. Ama bir hafta daha az geldi” diyerek, M5: “Bir hafta az gibi geliyor bana. Yani süreyi yetersiz buluyorum.” şeklinde dile getirmiştir. Yine Ç5: “Bence süresi kısa. Çünkü biz tam öğrencilere alışmış duruma geliyoruz ve ordan ayrılmak durumunda kalıyoruz. Çünkü onları da çok seviyoruz.” açıklamalarıyla, K5 ise: “Etkinlik süresinin ben kısa olduğunu düşünüyorum. En azından iki hafta olması gerekiyor. Çünkü bir haftalık öğrencilere ısınma aşamasıydı. Ve bir hafta da olsaydı çok daha yakın ilişkiler kurulabilir ve daha iyi çalışma olurdu.” ifadeleriyle şikâyetçi olduklarını dile getirmektedir.

Araştırmaya katılan bazı öğrenciler etkinlik esnasındaki düzenden bahsetmektedirler. Etkinliğin belli bir plan ve program çerçevesinde yapılmanın kolaylığından söz etmişler.

Ç5: “Bence çok disiplinli bir şekilde işliyor zaten. Hani oraya giriş saatimiz olsun programlarımız olsun zaten hani direkt program listeleri ders listeleri panoya asılıyor ve biz oradan bakarak hangi sınıfa gideceğimizi görüyoruz. Böyle bize bi kolaylıklar sağlıyor yani öğretmenlerimiz tarafından.” sözleriyle anlatırken

M5: “İşleyiş çok iyiydi. Hepimizi birer öğretmene verdiler. Yani iki bir öğretmene verdiler. Biz ilk iki gün herhalde o öğretmene ve o öğretmenin boş olduğu derslerde başka öğretmenin derslerine girdik. O öğretmenlerimiz bizim hakkımızda rapor tuttu. İki günden sonra çocuklar sürekli aynı derse girmesin diye öğretmenlerimiz bizi başka bir öğretmene verdiler.” ifadeleriyle anlatmaktadır.

Katılımcı öğrencilerin bu sözlerinden etkinliğin planlı ve programlı olmasından memnun oldukları anlaşılmaktadır.

Yine bazı öğrenciler işleyiş esnasında modeli gözleme fırsatı bulduklarını dile getirmektedirler. Katılımcı öğrenciler dönüşümlü olarak değişik sınıflara ve öğretmenlerin derslerine girdikleri için farklı öğrenci davranışlarını ve öğretmenlik uygulamalarını izleme fırsatını elde etmiş oldular. Bu konuyu şöyle dile getirmişler.

S5: “İşleyiş hakkında her öğretmen farklı işliyor. Öğretmenin sistemine göre değişik değişik şeyler gördük tabi. Farklı farklı öğretmenlere gittiğimiz için daha değişik stratejiler gördük yani.” cümleleriyle anlatırken,

K5: “Derse katılan öğretmenimizde eee kendisi daha çok bizi görsellik olsun video olsun her türlü açıdan bilgilendirmeye çalıştı. Ve bende hani ders sürecinde neler yapmam gerektiği hususunda bilgilendirildim.” sözleriyle açıklamıştır.

Araştırmaya katılan bazı öğrencilerin değindiği diğer bir nokta ise öğrencilerle etkileşimim güzel taraflarıdır.

Bunu K5: “Uygulama izleme etkinliklerinde öğrencilerle iç içe olmak beni onlara daha da yakınlaştırdı,” ifadeleriyle anlatırken M5 ise: “Ben kendimde müzikle ilgili olduğum için küçük çocuklara gitar falan çaldım. Onun için daha çok beni müzik derslerine soktular. Çok eğlenceliydi.” sözleriyle memnuniyetini dile getirmektedir.

Katılımcı İ etkinlik sırasında öğrenci kıyafetinin zorunlu olmasından şikayet etmektedir. Okul kıyafetleriyle etkinliğe katılmak ortamı resmileştirdiğini ifade etmektedir.

İ: “Ya uygulama izleme etkinlikleri gerçekten o resmiyetten, öğrenci statüsünden, çıkamamış gibi hissettim kendimi.” demiştir.

Katılımcı S ise etkinliğe katıldıkları okulun sınıf mevcutlarının fazla olmasından şikayetçi olmaktadır. Aynı sınıfta etkinliğe katılan öğrencilerin sayılarının fazlalığı uygulama rehber öğretmenin daha az ilgilenmesine neden olduğunu ifade etmektedir.

S: “İşleyiş hakkında bazı aksaklıklar olabiliyordu. Tabi çok öğrenci olduğumuz için hani bizi alan öğretmenler bize karşı daha az ilgi gösteriyordu. Çünkü hani bir öğretmen başına bazen dört öğrenci düşebiliyor bazen iki öğrenci düşebiliyor. Orda biraz sıkıntı olabiliyordu. Ve gittiğimiz sınıflar kalabalık oluyordu. Hani gerçi okuldan kaynaklanan hatalar ama işte o yüzden dolayı dersler de daha sıkıntılı olabiliyordu.”

Yine işleyiş ile ilgili şikayet edilen diğer bir konu ise etkinliğe katılan öğrencilerin aktif katılım fırsatı verilmemesi. Sınıflarda pasif olmaktan şikayet etmektedir. Bunu K şöyle dile getirmektedir.

K: “Biz eee süreç boyunca pek katılmadık açıkçası derse. Mesela daha fazla dahil dileyebilirdik. Daha fazla konu anlatabilirdik. Az çok oyunlara katıldık. Hani böyle öğrencilere İngilizce okuduğumuz için dil bölümünde farklı şeyler yaptık ama bence daha fazla katılabilirdik ders anlatım konusunda.”

Araştırmaya katılan öğrenciler etkinliğin işleyişini şikayet ve memnuniyet olarak iki açıdan anlatmaktadırlar. En çok sürenin azlığı sonra sınıfların kalabalık olması, kıyafet zorunluluğu ve aktif katılım fırsatının olmaması şikayet konuları arasındadır. Memnun olunan konuların başında ise etkinlikteki belli bir düzen olması sonra modeli gözlemlene fırsatı ve öğrencilerle iletişim gelmektedir.

Uygulama izleme etkinliği sırasında öğrenciler gittikleri ilköğretim okullarında her kademedeki farklı sınıfların derslerinde bulundular. Öğrenciler bu esnada küçük öğrencilerle girdikleri iletişimden ve etkinlik esnasında sınıfın öğretmenin yaptığı etkinliklerden olumlu yönde etkilendikleri anlaşılıyor. Katılımcı öğrencilerin birçoğu etkinlik esnasında uygulama okulunun öğrencilerinin kendileriyle yakından ilgilenmeleri neden hayli hoşnut olduklarını belirtmişlerdir.

S; “Hoşumuza giden eee..daha çok şey vardı. Bize orda bir saygı vardı zaten bizi de öğretmen olarak görüyorlardı. İşte abi, abla, öğretmenim diyorlardı. Ana sınıflarına da girdik ordaki ortamı da tattık. İşte küçük çocuklarla daha önce çok iletişim kurma fırsatımız olmamıştı. Bu sayede küçük çocuklara da ilgi göstermiş olduk. Ve alt sınıflara da girdik ilkokullara işte onların biz de o dönemden geçtik ama o atmosferin nasıl bişey olduğunu hissettik. Gayet güzel ve eğlenceli bir etkinlik oldu.” diyerek bu durumu açıklamıştır. Katılımcı M aynı durumun hoşnutluğundan şöyle bahsetmiş: “Bizim hoşumuza giden durumlar eeee küçük çocuklar çok sevdiler bizi. Abi diyorlardı. Peşlerimize takılıyorlardı. Bazıları çekiştiriyo. Bazıları...bitanesi bana resim yapmış. Ayıcık çizmiş bi tane altına abi yazmış. Yanına da kendini çizmiş elinden tutmuşum böyle.” Aynı durumdan bahseden katılımcı K: “Küçük sınıflar daha çok hoşuma gitti.

Çünkü onlar bizden daha küçük oldukları için bize daha bi abla gözüyle baktılar. Ve bize daha bi saygılı davrandılar. Bi kaç tane öğrenciyle özellikle samimileşmişim. Mesela sürekli peşimden gelmeleri bana ilgi göstermeleri ve onların oyunlarına katılmak çok hoşuma gitti. Büyüklüklerde de ..... Onlarda iyilerdi yardımcı oldum derslerine” cümleleriyle yaşadıkları durumun memnuniyetini belirtmiştir.

Küçük öğrencilerinin kendileriyle ilgilenmeleri katılımcıları olumlu yönde etkilediği anlaşılmaktadır.

Bunun dışında etkinlik sürecinde bazı katılımcılar bazı öğretmenlerin uygulamalarından da hoşnut olduklarını söylemişlerdir. Etkinlik okulundaki rehber öğretmenlerin sınıflardaki uygulamaları katılımcılara olumlu yönde model olmuştur. Katılımcılar bu durumu şöyle anlatmıştır;

İ: “Dediğim gibi az önce verdiğim matematik öğretmenin matematiği bir oyunmuş gibi sevdirmesi. Daha sonra o öğrencilerin bize bayağı sıcak davrandılar işte anaokuluna girdiğimizde bütün öğrenciler çevremize toplandı. Bizimle oyun oynadılar eee bize en çok bir öğretmenmiş gibi bakanlar anaokulu öğrencileri birinci sınıf ikinci sınıf öğrencileri.... Onlarla bir şeyler paylaşabildik yani onlara bir şeyler verebildiğimize inanıyorum. Onlara bir şeyler öğretebildiğimize inanıyorum. Onlar geçekten güzel duygular.” Yine aynı durumdan bahseden katılımcı Ç: “Benim hoşuma giden durumlar biz oraya gittiğimizde hani öğretmenlerin ders anlatırken özellikle işte eee dikkati dağılan öğrencilerin dikkati nasıl toplanır. Hani bir konu öğrencinin aklında nasıl hangi cümlelerle kalır hani farklı şekillerde anlatarak öğretmenler öğrencilere bu konuda unutmamalarını sağladılar ve dikkatlerini toplamak için çeşitli yöntemlere başvurdular.” sözleriyle düşüncelerini aktarmıştır. Son olarak öğretmenlerin uygulamalarından memnun olan ve etkilenen katılımcı BU: “ya şey öğretmenler çok sevgi doluydu hani öğrenciler onlara karşı öyleydi hani işleyiş çok güzeldi okuldaki hani bide biz şeydik sistemli bir şekilde derslere girip çıkıyorduk. Hani her şey belliydi. Öğretmeler çok şey gösterdi. Bize ders anlattırdılar. Çok hoştu çok güzeldi yani.”diyerek hoşnutluğunu açıklamaya çalışmıştır.

Katılımcılar yaşadıkları bu hoş durumlardan olumlu yönde etkilendikleri ve öğretmenlik mesleğine karşı ilgilerini yükselttiğini söylemişlerdir.

Bu durumu katılımcı İ:“Olumlu yönde etkisi oldu.” diyerek belirtmiştir. Katılımcı B:“Sevgim daha da arttı.” sözleriyle anlatmıştır. Katılımcı Ç: “Ben daha sıcak bakıyorum artık.” diyerek etkilendiğini anlatmıştır.” Katılımcı K ise: “Olumlu yönde etkiledi.” cümlesiyle belirtmiştir. Bu durumlardan olumlu yönde etkilenen diğer bir katılımcı S: “Olumlu yönde etkiledi. Sadece ben değil yani tüm arkadaşlarımız konuşmalarımızda etkinlik sonrası konuşmalarımızda az önce deme gibi keşke bir hafta daha olsaydı bir hafta da çok az geldi. Bir hafta daha olsaydı gibi bir isteğimiz oldu. Ve çok iyi bir etkinlikti bence. çok faydalı.” cümleleriyle açıklamıştır. Katılımcı M ise: “Öğretmen olma isteğimi yani eğer ileride öğretmenlik ile ilgili bir meslek seçmesem bile eğitimcilik yapmakla ilgili bipozitif bi yön aldım ben ordan yani başka bi alanda olsa bile mesela atıyorum üniversitede bi şeyimi hazırlayıp bi öğretim görevlisi falan olabilirim gibi hissediyorum kendimi. Yani eğitimcilik apayrı bir şey. Çok güzel bir iş.” diyerek ileride akademisyenlik alanında eğitimci olmak istediğini belirtmiştir.

Etkinlik sürecinde yalnızca katılımcıların hoşuna giden durumlar yaşanmamıştır. Hoşlarına gitmeyen durumlarda yaşamışlardır. Katılımcıların rahatsız oldukları durumların başında etkinliğe katıldıkları okulun sınıf mevcutlarının fazlalığıdır. Bu durumu şöyle ifade etmişlerdir.

Bu durumumu katılımcı K: “Sınıfların kalabalık olması ve sesin fazla olmasına neden oluyodu ve öğretmenin sınıfa hakim olmasını biraz zorlaştırıyordu. Ve aynı zamanda öğretmen sınıfla ilgilenirken bizle ilgilenmesi zorlaşıyordu. Onun dışında pek de bi sorun yaşamadık.”sözleriyle anlatmaya çalışmıştır. Aynı durumdan şikayetçi olan katılımcı S: “Sınıfların kalabalık olması, biz belli bir yerlere geçtiğimiz zaman birine ilgi gösteriyoruz birine ilgi gösteriyoruz sonra kırk kişilik sınıf biz kırk kişilik sınıfa nasıl ilgi gösterelim bazıları hemen bozuluyodu “ işte bana niye ilgi göstermiyorsunuz” falan diye öyle olunca bizim de canımız yanıyodu. Bizde üzülyoduk bu duruma, o yüzden biraz sakıncalı oldu sınıfların kalabalık olması.” diye belirtmiştir.

Katılımcıların bazıları etkinlik okulundaki öğrencilerin aşırı samimiyetinden rahatsız oluyor. Bazı öğrencilerin bu davranışlarının rahatsız edici olduğunu anlatmaya çalışmışlardır.

B: "7 ve 8. Sınıflar. Çok laubali oldular." sözleriyle rahatsızlığını belirtiyor. Yine katılımcı BU: "Ya şey son sınıflar biraz şeylerdi. Hani biraz şey davrandılar laubalilerdi. Bide birinci sınıflar şeydi." diyerek aynı durumunun rahatsızlığını belirtmiştir.

Katılımcıların hoşnut olamadıkları başka bir durumda etkinlik okulundaki öğretmenlerin öğrencilere karşı olumsuz davranışlarıdır. Bu davranışlar kendilerini rahatsız ettiklerini ifade etmişlerdir. Bu katılımcılar açısından modelin olumsuz etkisi olarak söz edilebilir.

İ: "Yine anaokulunda öğrencileri belli kalıplara sokmaya çalışmaları oldu. Öğrencileri sanki kendi hayal güçlerine bırakmadılar. Mesela birisi resim çizecekse öğretmen bir ağacı onun yeşil ve kahve rengi boyamasını istedi. Bence bu yanlış." sözleriyle durumu açıklamıştır. Aynı durumdan rahatsız olan katılımcı Ç: "Eeee rahatsızlık hissettiğim durumlar bazen mmm psikolojikmen çocuklar etkilenebiliyor bazı öğretmenlerin davranışlarından. Ben özellikle ondan rahatsız oldum. Hani sınıf ortamında o çocukların hani dışlanması gibi falan. Bu durumlar beni üzdü açıkçası." cümleleriyle durumdan bahsetmiştir.

Katılımcıların etkinliğin yapıldığı okulda yaşadıkları hoşlarına gitmeyen durumlar öğrencileri öğretmenlik mesleğine karşı olumsuz yönde etkilemediklerini açıklamalarından anlaşılmaktadır. Katılımcıların geneli öğretmeliğe karşı olumsuz bir düşünceye sevk etmemiştir.

B: "Çok etkilemedi. Fazla bir etkisi olmadı." diyerek açıklamıştır. Katılımcı Ç: "Tabi bunlar beni üzdü. Ama öğretmenlik mesleğine karşı daha iyi olumlu da düşünüyorum şu an." sözleriyle olumsuz etkilenmediğini belirtmiştir. Katılımcı BU: "İşte ilkökul öğretmeni olmak istemiyorum artık." sözleriyle sınıf öğretmenliği istemediğini branş öğretmenliklere sıcak baktığını anlatmıştır. Yine aynı durumdan etkilenmediğini Katılımcı M: "Rahatsızlık veren durumlar bana çok fazla bana etkisi olduğu söylenemez. Kendimi o konuda nötrüm ama çok fazla rahatsız olduğum bi an hatırlamıyorum." cümleleriyle anlatmıştır. Son olarak katılımcı K: "Çok da kötü bir etki bırakmadı ama gene de daha iyi olabilirdi." diyerek olumsuz etkilenme olmadığını açıklamıştır.

Etkinlik sürecinde katılımcıların yaşadıkları hoş durumlar ve hoşnut olamadıkları durumlar yaşamışlardır. Katılımcıların hoşlanmadıkları durumlar etkinlik okulundaki sınıfların kalabalık olması, öğretmenlerin olumsuz model olmaları, bazı öğrencilerin aşırı samimiyeti olarak söylenebilir. Ama katılımcıların yaşadığı bu hoş olmayan durumlar mesleğe karşı olumsuz bakış içine sokmamıştır. Katılımcıların etkinlikte esnasında ortaya çıkan öğrencilerle iletişim, bazı öğretmenlerin olumlu model olmaları, öğrencilerle ilgilenmeleri, deste farklı uygulamaları katılımcıların memnun olduğu durumlardır. Bu yaşadıkları olumlu durumların katılımcıların öğretmenlik mesleğine ilgilerini yükselttiği söylenilebilir.

Uygulama izleme etkinliklerine katıldıktan sonra katılımcı öğrenciler girdikleri sınıflarda öğretmen kendileri olsalardı hangi etkinlikleri tercih ederdingiz sorusuna genellikle derslerde materyal kullanacaklarını söylediler. Katılımcılardan öğretmenlerin yerine kendilerini koyup empati yapmaları istendi. Katılımcı öğrenciler öğretmenlerin yerine kendilerini koyarken ilk olarak materyal kullanmaya değinmişlerdir.

İ: "bir biyolojide öğrencileri çevreme toplayıp işte mikroskopla bir hücrenin yapısını anlatmak bir şeyler kazandırabilmek isterdim, gibi etkinlikler yapmak isterdim." diyerek materyal kullanımını işaret etmiştir. Katılımcı S: "Akıllı tahtalarla değişik görüntüler verirdim. Görsel örnekler bazen konuya göre video olur. Yani günümüzdeki güncel bilgilerden güncel videolardan aktararak bazı öğretmenlerimiz yapıyo bunu değişik tarzda videolar göstererek onu daha akılda kalıcı bir şekilde aktarırdım. Çünkü hani onlar küçük ya hani. Belli bir yaşta oldukları için gerçek söylemden çok görsel zekaları daha fazla oldukları için biraz daha anlatıma daha aktiflik katar." sözleriyle aynı konuya değinmiştir. Bu durumda aynı tercihi yapan katılımcı Ç: "Sınıftaki öğrencilerle ilgili düşünürsek ben hani özellikle görsel anlamda anlatıma başvururdum. Çünkü hakikaten bende bunu yaşıyorum. Görsel daha çok akılda kalıcı oluyor yani. Görsel uygulamalı olarak. Yani sözlüden daha çok akılda kalıyor." cümleleriyle materyal kullanımını belirtmişti. Katılımcılardan BU: "Bence hani görsel bir şekilde yapmak çok daha kalıcı oluyor diye düşünüyorum. Orda projeksiyonla soru sorma şeklindeydi soru soruyorlardı. Öğrenciler cevaplıyolardı. Deney bi şey yapmadılar hiç. Ben deneyler

yaptırırdım.”diyerek araç gereç kullanımı yapacağını açıklamıştır. Materyal kullanımını tercih eden son katılımcı K:“İngilizce açısından özellikle ve görsellerle desteklemek çok daha kalıcı yapıyo ki öğretmenimizde bize bunu göstermişti çoğunlukla. Onun dışında akıllı tahtalar aracılığı ile video izletme veya resimler gösterme tekrar olabileceğini düşünüyorum ki öğrencilerde daha kalıcı biz izlenim yapmak için.”sözleriyle bunu açıklığa kavuşturmuştur.

Katılımcıların bir çoğu sınıfta öğretmen kendileri olsaydı eğlenceli bir ders yapacaklarını söylemişlerdir. Daha zevkli ders işleyeceklerinden bahsetmişlerdir.

İ: “Onları dediğim gibi şu şekilde matematiği bir oyun şeklinde sunmak isterdim.” şeklinde açıklamıştır. Diğer katılımcı “Öğretmenlik mesleğinin zevkli yanlarını onlara gösterirdim. Böyle daha zevkli bir etkinlik olabilirdi.” diyerek eğlenceli bir derse dikkat çekiyor. Eğlenceli ders yapmayı tercih edeceğini söyleyen diğer bir katılımcı M: “Onun için eee en azından ders işleyişi hani madem müfredata tabiyiz birazcık daha kolaylık sağlanıp birazcık daha eğlenceli ortam haline getirirlerse onların algılamaları için daha iyi olur diye düşünüyorum.” şeklindeki ifadesi de bu yorumu destekler niteliktedir

Katılımcı öğrenciler öğretmenlerin yerine kendilerini koyarken değindikleri diğer bir konu aktif katılımdır. Öğrencilerin daha çok ön planda oldukları etkinlikleri tercih edeceklerini söylemişlerdir.

İ; “Bir sosyal bilgiler dersini bir tiyatro şeklinde atıyorum. Osmanlı tarihini, inkılap tarihini bir kesitini tiyatro bir drama şeklinde öğrenciye sunmak isterdim.” şeklinde açıklamıştır. Katılımcı O; “Eğer ben olsaydım bu bir haftalık süreçte oraya etkinliğe gelen öğrencileri daha çok ön planda bulundururdum. Hani onlara ders anlattırırdım. Gerekirse işte hani sözlü yapılmasın da soruları onlara sordururdum. Ve onları daha çok derse katardım.”. şeklinde dile getirmiştir.

Uygulama izleme etkinliğinin öğrenciler üzerindeki etkisine ilişkin kodlamalar ise şu şekildedir.

Tablo 4.

Uygulamaları İzleme Etkinliğinin Öğrenciler Üzerindeki Etkisi

Tema	Kod	Tanım
Uygulamanın Etkisi	Mesleğe Yakınlaşma	Etkinlikten sonra öğretmenlik mesleğine sıcak bakma
	Modelin Olumlu Etkisi	Etkinlik sırasında öğretmenlerin etkileyici uygulamaları
	Mesleği Tercih	Öğretmenlik mesleğine ileride yapma isteği
	Etkili İletişim	Küçük öğrencilerin sevimli davranışları
	Pratiğe Dökme	Öğrenilen bilgileri uygulayabilme
	Sabır	Zor koşullar altında direncini ve metanetini yitirmeme

Araştırmaya katılan öğrenciler genellikle etkinlik sonrası öğretmenlik mesleğine karşı bir yakınlaşma içinde olduklarını söylemişlerdir. Katılımcıların çoğu etkinlikten sonra öğretmenliğin kendilerine daha sıcak geldiğini belirtmişlerdir.

İ: Uygulama izleme etkinlikleri öğretmenliğe bakış açımı biraz da değiştirdi. Öğretmenliğe biraz da olsa sıcak bakmaya başladım.” şeklinde açıklamıştır. Bu durumu aynı şekilde katılımcı S; “İşte bu etkinlikten sonra öğretmenlik mesleğine daha bir ısındık. Daha önce soğuk baktığımız mesleğe daha sıcak gelmeye başladı.” Şeklinde ettiğini belirtmiştir. Yine katılımcı M aynı durumu şu sözlerle “Az önce de dediğim gibi öğretmenlik mesleğine karşı duygularımı tamamen pozitif yönde etkiledi. Öğretmenlerin yaptığı işe bi kez daha saygı duymama neden oldu” şeklinde açıklamıştır.

Katılımcıların sık olarak değindikleri diğer bir konu ise uygulamanın olumlu yöndeki etkisidir. Uygulamanın olumlu yöndeki etkisi öğrencileri mesleğe ilgi duymaya sebep olmuştur.

İ: “Kendimizi öğretmenlerin yerine koymaya başladık. Empati yeteneğimiz gelişti. Ve bu sayede öğretmenlik mesleğinin çok kutsal bir meslek olduğunu öğrendik. Daha önce aman ne var ya biz bile çıksak yaparız diyorduk. Ama tabi bu etkinlikten sonra

öğretmenlik mesleği gözümüzde büyüdü.” sözleriyle açıklamıştır. Katılımcılardan Ç ise: “Yani benim olumlu yönde oldu. Gerçekten insan öğretmenlik mesleğini da çok seviyor. Çünkü orda öğretmenlerin öğrencilere karşı davranışlarını sevgi saygı göstermesi” cümleleriyle bahsetmiştir. Yine katılımcı BU: “Ya daha olumlu bakmaya başladım aslında atanamasak bile yani Kpss olayı olsa bile sonuçta üniversite de kalma hakkım hani var. İnsan daha bir saygı duyuyor hani şey Öğrenciler çok saygılıydı öğretmenlerine karşı hani öğretmenlerde bunlara karşı çok iyilerdi. Sınırı aşmadıkları sürece öyle tabi ama. Çok hoşuma gitti yani öğretmenliğe bakış açım değişti.” cümleleriyle belirtmiş. Katılımcı K’da: “uygulama izleme etkinlikleri sonunda daha da bilgilendirildiğim içim daha bi ilgi hani ilgimin arttığını” şeklinde açıklamıştır.

Öğrencilerin öğretmenlik mesleğine yakınlaşmasında ve ilgilerinin artmasında uygulama okullarındaki öğretmenlerin etkili olduğunu söylenilebilir Sınıflarda öğretmenlerin dersleri oyunlaştırarak anlatması katılımcılara iyi bir model olmuştur. Yani bu durumda modelin olumlu etkisinden bahsedilebilir.

İ: “bir matematik öğretmeni vardı. Gerçekten matematiğin nasıl öğretilbileceğini çok iyi bir şekilde gösterdi. Çok etkilenmiştim. Matematiği bir ders değil de bir oyunmuş gibi yaşam felsefesiymiş gibi öğrencilere işliyordu ve öğrencilerde matematikten korkmuyordu. Daha da böyle matematiği seviyorlardı. Bu çok ilgimi çekmişti.” Yine aynı konuya değinen Diğer bir katılımcı M: “Benim hoşuma giden durumlar biz oraya gittiğimizde hani öğretmenlerin ders anlatırken özellikle işte eee dikkati dağılan öğrencilerin dikkati nasıl toplanır. Hani bir konu öğrencinin aklında nasıl hangi cümlelerle kalır hani farklı şekillerde anlatarak öğretmenler öğrencilere bu konuda unutmamalarını sağladılar ve dikkatlerini toplamak için çeşitli yöntemlere başvurdular.” şeklindeki ifadesi de bu yorumu destekler niteliktedir

Katılımcıların uygulamadan sonra yapılan etkinliklerin ve modelin olumlu etkisiyle mesleğe yakınlaşması mesleğe ilgi duyması söz konusu olmuştur. Bu durum öğrencileri öğretmenliği meslek olarak tercih etmeye kadar götürmüştür. Öğrencilerinin hemen hepsi öğretmenliğe karşı sevgilerinin arttığını belirtip bir meslek olarak da tercih edebileceklerini söylemişlerdir.

İ: “Dediğim gibi soğumuştum. Tercihlerimin arasında bile yoktu. Ama en azından üniversite öğretim üyeliği olsun lisede öğretmenlik olsun yani bu tarz tercihlerde bulunabilirim.” şeklinde dile getirmiştir. Yine diğer bir katılımcı BU: “Aslında düşünmüyodum bi an düşüncelerim değişti hani düşünmeye başladım yani öğretmenlik yazmayı.” diye belirtmiştir. Diğer bir katılımcı B bunu çok net olarak söyleyebiliyor. B: “Kesinlikle öğretmen olacağım. Kesinlikle buna karar verdim.” diyerek belirtiyor. Katılımcı M: “Şimdi baktığımda çok değerli bir iş olduğunu görüyorum. Mesela bir matematik öğretmenliğini tercih yapabilirim gibi düşünüyorum şu anda. Yani düşüncelerimi de bu konuda etkiledi.” diye açıklamıştır. Katılımcı K: “Dediğim gibi okuduğum bölümden dolayı ben İngilizce öğretmenliği istiyodum. Ve kafamda soru işaretleri vardı tabi. “Acaba öğrencilere yetebilecek miyim?” veya olacak mı hani ?. Ama uygulama izleme etkinlikleri sonucunda daha da kesinleşti diyebilirim. Öğretmenlik seçmeyi düşünüyorum şu anda. Şu anda netleşti.” sözleriyle açıklamıştır. Katılımcı S ise: “Ama şimdi bundan sonra öğretmenlikte bizim tercihlerimiz arasına girecektir zaten. Faydası oldu.” sözleriyle belirtmiştir.

Bazı katılımcılar etkinlik okulundaki küçük öğrencilerin sevimli davranışlarından etkilendikleri ve hoşnut kaldıkları açıklamalarından anlaşılmaktadır.

Ç: “Değdim gibi Ben ilk baş açıkçası bu etkinliklere katılmadan önceden öğretmenlerin atanma problemi yüzünden pek sıcak bakmıyodum. Hani yinede düşünüyodum. Ama gittikten sonra ordaki öğrencilerin öğretmenlere olan sevgisi hani o bıcır bıcırları falan benim hoşuma gitti. Öğretmenlere gösterdikleri sevgi hoşgörü güzeldi bence.” şeklinde dile getirmiştir.

Katılımcıların bu başlık altında değindikleri diğer bir noktada mesleğin gerekleridir. Katılımcılar öğretmenlik mesleğinin sabır gerektiren bir meslek olduğundan bahsetmeye çalışmışlar. Öğrenciler bu mesleğin zorluklarını şöyle anlatmışlardır.

B:“Sabır gerektirdiğini anladım. Çok net anladım hani bunu. Çünkü çocuklarla uğraşmak kolay değil. İnsanın saygısı artıyor yani.” şeklinde anlatmaya çalışmıştır. Yine bu konudan söz eden diğer bir öğrenci M: “Öğretmenlere karşı da onların ne kadar sabırlı insanlar olduğunu anlamış oldum.” şeklinde açıklamıştır.

Öğretmenlik meslek bilgisi derslerinde öğrendiklerini pratiğe dökme fırsatı bulduklarını katılımcı İ şu şekilde anlatmaktadır.

İ:“Öğretmenlerin durumu daha önce 11. ve 10 sınıftaki eğitim psikolojisi ve öğretim ilke ve yöntemlerinden edindiğimiz bilgileri bir sıradık bir sorguladık aslında bu daha da iyiydi. Temellendirdik yani daha da yerine oturdu o öğrendiğimiz şeyler.”

Sonuç olarak katılımcıların çoğu etkinliğe katıldıktan sonra öğretmenlik mesleğine yakınlaştıklarını, mesleğe karşı ilgilerinin arttığını belirtmişlerdir. Gerek öğretmenlerin etkisi gerekse öğrencilerle girdikleri iletişim sonrası katılımcıların hepsi öğretmenliği meslek olarak düşünmeye başladıklarını belirtmişlerdir. Etkinlik öncesinde öğretmenliği meslek olarak hiç düşünmeyen öğrenciler bile ileride öğretmenliği meslek olarak tercih edebileceklerini açıklamışlardır.

Tablo 5.

Etkinlik Hakkında Katılımcıların Önerilerinin Kod ve Tanımları

Tema	Kod	Tanım
Etkinlik Hakkında Öneriler	Sürenin Uzatılması	Etkinlikten süresinin 5 günden daha fazla olması isteği
	Katılımcıların Aktif Olması	Etkinlik okulunda katılımcılara daha fazla görev ve sorumluluk verilmesi
	Sınıf Mevcutlarının Azaltılması	Her bir sınıftaki öğrencini sayısının düşürülmesi

Uygulama izleme etkinliklerinin daha verimli gerçekleşmesi için katılımcıların önerilerine bakıldığında genellikle etkinlik süresinin uzatılması, sınıf mevcutlarının azaltılması ve kendilerinin süreçte daha aktif olmaları gerektiğini ifade ettikleri görülmektedir.

İ: “Dediğim gibi süresi biraz daha uzun tutulabilir.” demiştir. Diğer bir katılımcı S:“Şey vardı orda ilk başta bir haftalık süre bir hafta bize yeter çok bile işte napcaz orda dedikten bi hafta geçtikten sonra bir hafta daha olsa hatta size de gelip de söylemiştik.” şeklinde açıklamıştır. Aynı durumu yine katılımcı B: “Yine süre diyorum. Artırılabilir. Yine tüm gün olabilir.” diyerek açıklamıştır. Etkinlik gün sayısını az bulan diğer katılımcı Ç bunu: “Bence kesinlikle süresi uzatılmalı.” diyerek belirtmiştir. Aynı düşünceye sahip olan katılımcı BU: “En başta sürenin uzatılması lazım bence.” sözleriyle bunu belirtmiştir. Katılımcı M ise buna şöyle bir öneride bulunuyor: M:“Ha süresi biraz daha uzun olsaydı daha iyi olabilirdi. İki hafta üç hafta falan.” demiştir. Etkinlik süresinin uzatılması isteğini katılımcı K: “Dediğim gibi süresi bence artırmalı.” sözleriyle belirtiyor.

Katılımcılar tarafından öneride bulunulan diğer bir konu ise katılımcıların etkinlik sürecinde daha aktif olmalarıdır. Katılımcıların etkinliğe daha fazla dahil olması için görev sorumlulukların artırılmasını istemektedirler.

İ: “Daha sonra öğrenci daha çok çalışmalar içinde tutulabilir. Bir öğretmenler odasına girip sınav kâğıtlarını öğretmenlerle birlikte inceleyebilir. Daha etkin bir şekilde katılması... uygulama yönünde eksiklikler var.” açıklamaya çalışmaktadır. Aynı öneride bulunan katılımcı BU: “Bide ben şey düşünüyorum hani eee bizlere bütün gün boyunca öğrencilerin derslerine girip dersleri bizim anlatmamız gerekiyor bence. Hani öğretmen psikolojisini anlatmamız gerekiyo diye düşünüyorum. Çünkü biz şey yaptık hani biz oturduk arka sıralarda. Öğretmenlerimizin nasıl ders anlattıklarını izledik. Hani bi kaç kere şey oldu ders anlatma imkânı ama hani çok da şey yararı olmadı. Hani bir gün boyunca farklı farklı derslerde öğrencilere konu anlatsaydık daha anlayabilirdik daha verimli olurdu. Daha etkin olsaydık daha güzel olurdu.” sözleriyle anlatmaya çalışmıştır. Katılımcı M ise “Bizim bu staj etkinlikleri daha verimli alması için. Daha verimli olması için eee düşünüyorum biz mesela bütün sınıflara giremedik. Keşke girebilseydim diyorum. İçimde böyle bir ukde kaldı. Hepsine girmiş olsaydım diyorum. Bundan sonra bide eee bir öğretmenin zimmetindeydik biz orda yani. Yanlış bir kelime oldu ama eee o

öğretmen bizi kontrol ediyodu. Napiyonuz ne gidiyonuz falan diye geldiğimize dair ona imza atıyorduk her sabah. Bu sebeptendir genelde onun derslerine giriyorduk. Boş zamanlarında başka derslere giriyorduk. Ama biz isterdik ki bütün derslere girmiş olalım. Mesela ben beden eğitimi dersine eee resim dersine giremedim. Matematik girdim fen girdim. Sosyal bilgiler girdim. Galiba Türkçe dersine hiç girmedim.” cümleleriyle etkinlik sürecine daha aktif dahil edilmelerinin gerekliliğine değinmiştir.

Katılımcılar etkinlik esnasında okul kıyafeti zorunluluğu konusunda ise farklı önerilerde bulunmuşlardır. Bazı öğrenciler okul kıyafeti uygulamasının normal olduğunu bu şekilde devam edilmesi gerekliliğine inanırken bazı öğrenciler serbest kıyafet önerisinde bulunmaktadırlar.

İ:“Ya uygulama izleme etkinlikleri gerçekten o resmiyetten, öğrenci statüsünden, çıkamamış gibi hissettim kendimi. Sivil şekilde katılmamız biz daha olumlu yönde etkiler” Bu konuda aynı fikre sahip olmayan katılımcı S:“Kılık kıyafette yani hepimiz aynı kıyafette gitmemiz daha iyi oldu. Çünkü eğer sivil gidersek bi düzensizlik olur. Belki üniformalarımızla gittiğimizde daha çok saygı görebiliyoruz. Ama üniformada pek bi sıkıntı olacağımız zannetmiyorum.” sözleriyle okul kıyafetiyle devam etmenin gerekliliğinden bahsetmiştir. Bu konuda aynı düşünce ve öneriye sahip olan katılımcı K:“Üniforma bence bi sorun değil. Çünkü eeee.... Öğrenci olduğunu da aynı zaman da belirtmek gerekiyor. Çünkü sivil olduğunda daha bi karışıklık olabilir bence.” diyerek konuya açıklık getiriyor.

4. Sonuç ve Tartışma

Öğrenciler genellikle uygulama izleme etkinliğine katılmadan önce öğretmenlik mesleğine uzak olduklarını ifade etmişlerdir. Bunun sebebi olarak da öğretmenlik mesleğini iyi tanımamaları, atanmalarının sıkıntılı olması ve bu mesleğin özellikle maddi getirisinin düşük olmasını göstermişlerdir.

Dersleri izleme etkinlikleri esnasında ise öğretmenlerin kendileri için model olduğunu, öğrencilerle etkileşimlerinin olumlu olduğunu, dolayısıyla da derslerin kendiler için eğlenceli geçtiğini ifade etmişlerdir. Fakat sınıf mevcutlarının kalabalık olması, her bir sınıfa gönderilen stajyer öğrenci sayısının fazla olması ve özellikle de etkinlik süresinin kısa olması öğrencilerin istenilen düzeyde istifade etmesini engellemiştir.

Etkinliklerin sonunda ise katılımcıların hepsi etkinlikten sonra öğretmenlik mesleğine karşı bakış açıları olumlu yönde değiştiğini söylemişlerdir. Etkinlikten sonra öğretmenlik mesleği kendilerine daha sıcak görüldüğü ve ileride meslek olarak da tercih etmede daha olumlu baktıklarını söylemişlerdir. Katılımcı öğrencilerin düşüncelerini böyle olumlu yönde değiştiren etkinliğe katıldıkları okulun öğretmenlerinin olumlu model olmaları ve farklı öğrencilerle girdikleri zengin iletişim olmuştur. Buda demek oluyor ki uygulama izleme etkinlikleri katılımcı öğrencilerin öğretmenlik mesleğine bakış açılarını olumlu yönde etkilemiştir.

Katılımcıların birçoğu etkinliğe katıldıktan sonra bu sınıflarda kendileri öğretmen olsalardı dersleri daha görsel hale getirmek için materyal kullanacaklarını söylemişlerdir. Katılımcılar yaptıkları empati sonucunda geneli dersler daha eğlenceli işleyeceklerinden söz etmişlerdir. Yine katılımcıların yoğun olarak değindikleri diğer konu ise aktif katılımıdır. Öğretmen kendileri olsalardı öğrencilerini derslere daha aktif katılmalarını sağlayacaklarından bahsetmişlerdir.

Uygulama izleme etkinliklerinin daha verimli olması için katılımcılar önerilerini sıralarken öncelikli olarak bütün katılımcılarında bahsettiği konu etkinliğin süresinin kısa olduğu ve sürenin uzatılması olmuştur. Öğretmenlik mesleğini daha iyi tanıyabilmek için bu sürenin uzatılması gerektiğini düşünmektedirler. Katılımcıların birçoğu yine etkinlik esnasında yeterince aktif olmadıklarını ve kendilerinin sürece daha aktif etkin olarak katılmaları gerektiğini düşünüyorlar. İzleyici olarak kalmak yerine kendilerine değişik görevler verilmesini istemektedirler. Bazı katılımcılar ise resmi kıyafet uygulamasının kaldırılmasını da istemektedirler. Gömleksiz ve Cüro (2012) tarafından yapılan çalışmada da Anadolu Öğretmen Lisesi öğrencileri uygulama izleme etkinliklerinin gereği olarak pasif olduklarını ve öğretmenlik mesleğine dair edindikleri bilgi ve becerilerin daha kalıcı olması için daha etkin rol almaları

gerektiğini ifade etmişlerdir. Bu çalışmada ulaşılan sonuca benzer şekilde öğrenciler bu ders için ön görülen sürenin yetersiz olduğunu ifade etmişlerdir.

Bu çalışmada uygulama izleme etkinlikleri Anadolu Öğretmen Liseleri'nde öğrenim gören bu başarılı ve yetenekli öğrencileri öğretmenlik mesleğine yönlendirmek için ve öğretmenlik mesleğini sevdirmek için önemli bir yere etkiye sahip olduğu ortaya çıkmıştır. Bu etkinliği daha da yapılandırarak etkisi artırmalıdır. Özellikle etkinlik süresi uzatılmalıdır. Etkinliğe katılan öğrenciler daha aktif hale getirilmelidir. Etkinliğe gidilen ilköğretim okullarının sayıları artırılarak daha zengin hale getirilmelidir.

Kaynaklar

- Akyüz, Y. (2009). Türk eğitim tarihi M.Ö. 1000-M.S. 2009. Gözden Geçirilmiş 15. Baskı, Ankara: Pegem Akademi.
- Büyükkaragöz, S. (1987). Genel ortaöğretime öğretmen yetiştiren yükseköğretim kurumları programlarının dün ve bugünü. Öğretmen Yetiştiren Yükseköğretim Kurumlarının Dünü, Bugünü, Geleceği Sempozyumu (8-11 Haziran 1987). Ankara: Gazi Üniversitesi Yayınları, 341-355.
- Çeliköz, N. ve Çetin, F. (2004). Anadolu öğretmen lisesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını etkileyen etmenler. Milli Eğitim Dergisi, 162, 136-145.
- Çetin, K. ve Gülseren, H.Ö. (2003). Cumhuriyet dönemi eğitim stratejileri. Milli Eğitim Dergisi, 160 (Güz).
- Duran, O. (2009). Anadolu öğretmen liselerinde öğrenim gören son sınıf öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Eşme, İ. (2003). Öğretmen yetiştirmede 130 yıllık bir sürecin öyküsü: yüksek öğretmen okulları. Milli Eğitim Dergisi, 160 (Güz).
- Gerek, R. (2006). Düziçi Anadolu öğretmen lisesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmaraş.
- Gömlüksiz, M. N. ve Cüro, E. (2012). Anadolu öğretmen lisesi öğrencilerinin uygulamaları izleme etkinliklerine ilişkin görüşleri ve bu etkinliklerin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarına etkisi. Turkish Studies- International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, 7/4, 337-366.
- Güleçen, S., Cüro, E. ve Semerci, N. (2008). Anadolu öğretmen lisesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları. Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 18(1), 139-157.
- MEB, (1992). Öğretmen yetiştirmede koordinasyon. M.E.B. Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı Yayınları, Ankara.
- MEB. (2007). Anadolu Öğretmen Liseleri Öğrencilerinin Uygulamaları İzleme Etkinlikleri Yönergesi.
- MEB. (2014). Milli Eğitim Bakanlığı Anadolu Öğretmen Liseleri Yönetmeliği. <http://www.meb.gov.tr/duyurular/duyurular2006/oyegm/AndOgrLisYonetmeliği.html> adresinden 04.06.2014 tarihinde indirilmiştir.
- Miles, M.B. & Huberman, M.A. (1994). An Expanded Sourcebook Qualitative Data Analysis. London: Sage Publication.
- Oğuzkan, A. F. (1990). Kuruluşlarının 50. Yıllarında Köy Enstitüleri. Ankara: Eğit-Der. Yayınları.
- Şahin, N. (1992). Arifiye Anadolu öğretmen lisesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Şahin, A. (2010). Anadolu Öğretmen lisesi öğrencilerinin meslek bilgisi derslerine ilişkin görüşleri ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2006). Nitel Araştırma Yöntemleri, Ankara: Seçkin Yayıncılık.